

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tőbb

Románia a középeurópai Locarnoért

Mitilineu külügyminiszter nagyszabású külügyi nyilatkozata.

(Bucuresti, október 1.) Mitilineu külügyminiszter ma fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt ismertette genfi utjának eredményeit. A külügyminiszter mindenek előtt hangsúlyozta, hogy milyen nagy sikert ért el Románia azzal, hogy három évre a Népszövetség tanácsának tagjává választották. A megválasztás tekintélyes többséggel történt és még Németország is Románia mellett szavazott. Ez a választás Románia pacifista politikájának helyeslését jelenti a Népszövetség tagjai részéről. Mitilineu dicsérlet adózik Titulescu, Petrescu Comnen s a többi román delegátus tevékenységéért, majd hangsúlyozta, hogy Romániának, amikor belép a Népszövetség tanácsába, nincsen egyetlen függő ügye sem a tanács előtt. Bizonyos jelentéktelen ügyeket, amelyek a magánvasutakra vonatkoznak, az érdekeik felek közötti kölcsönös meg egyezéssel még ez év folyamán rendezni fognak.

A külügyminiszter ezután közölte, hogy Genfben két tanácskozást tartottak a kisanant külügyminiszterei és megvitatták az általános politikai helyzetet, valamint a kisanant speciális érdekeit. Ezek között különösen kettő nagyfotossága. Az egyik a középeurópai Locarno, a másik a balkáni garancia-paktum.

— Ami az utóbbit illeti, az az álláspontunk, — mondotta a külügyminiszter — hogy Bulgáriának először tettekkel kell bizonyítani azokat a kielégítő biztosításokat, amelyek a szomszédállamok legutóbbi kollektív jegyzékére adott válaszában foglaltak és akkor az atmoszféra kedvezőbb lesz ilyen egyezmény megalapozására, amelyben egyébként valamennyi balkáni államnak, tehát Albániának és Törökországnak is részt kell vennie. Ami a középeurópai Locarnot illeti, az eszmét a legnagyobb figyelemmel kísérik és óhajtják a kisanant összes államai. Az első lépés ehhez rövidesen megtörténik Magyarországnak a kisanant egyik államával folytatandó tárgyalásai során. Ami Romániát illeti, a mi politikánk ebben a szóban lévő össze foglalta: béke, kívánjuk, hogy a mai normális és korrekt viszony a jövőben még szorosabbá váljék. Ehhez szükséges azonban, hogy a trianoni békeszerződés alkalmazásából folyó függő ügyek likvidálása előzetesen megtörténjék.

Mitilineu azután bejelentette,

hogy Ramek osztrák kancellárral Genfben folytatott tanácskozásai következtében közelebből aláírják a román—osztrák döntőbíró-sági szerződést.

A román—német viszonyra vonatkozólag a külügyminiszter megerősítette azt a hirt, hogy Averescu tábornok Genfben Stresemannal tárgyalt a Banca Gene-

rala-bankjegyek ügyéről. A tárgyalásokat a két kormány között folytatni fogják, mert mindketten óhajtják a megegyezést és jó intencióktól vannak áthatva. Ennek a kérdésnek az elintézése maga után fogja vonni a román—német gazdasági viszony szorosabbá fűzését.

A külügyminiszter végül a román—olasz egyezményről foglalkozott és hangsúlyozta annak pacifista jellegét, ami megfelel a népszövetségi paktum és Locarno

szellemének. A rendkívül közel jövő be fogja bizonyítani, hogy azok a problémák, amelyek minden román szívének oly értékesek, teljesen kielégítő megoldást fognak találni. Érdekeinket jól megvédi ez a szerződés — fejezte be Mitilineu expozéját — és a nemsokára bekövetkező események el fognak oszlani minden kétséget ebben az irányban. Egyébként az egyezmény garantálva a jelenlegi nemzetközi rendet, nyilvánvalóan biztosítja a román érdekeket is.

Jorga Miklós nagy leleplezéseket ígér

Kilép a fuzionált pártból és neki támad Maniunak. Érdekes változások a kormányban. Az olasz-román szerződés a gyakorlatban

(Bucuresti, október 1.) Politikai körökben — legalább egyes lapok híradásai szerint — ma már kétségtelenül bebizonyosodottnak tartják, hogy a nemzeti-paraszt-párti fuzió körül az illető pártok köbelében kirobbant ellentéteket a liberálisok idézték elő. Erre vall az a körülmény is, — amire a Cuvantul mai számában írja — hogy Jorga Miklós visszavonhatatlanul elhatározta kilépését a nemzeti pártból s a lap tudósítójának adott nyilatkozatában megemlítette, hogy ujjonnan alakítandó pártjával minden eddigi valószínűség szerint a liberálisokkal pártol le. Erre vonatkozólag a lap megállapítja, hogy a liberálisok kormányra jutásuk esetére két tarcát ajánlottak fel Jorgának. Nyilatkozatában még kijelentette Jorga, hogy kilépését hivatalosan az október 10-iki pártkongresszuson jelenti be, amikor is állítólag szenzációs leleplezésekkel fog szolgálni a nemzeti párt működését és Maniu Gyula személyét illetőleg.

A Cuvantul ugyanez a száma közli, hogy kormánykörökben ma hivatalosan is megerősítik a rövidesen bekövetkezendő tárcaváltozásokról szóló híreket. Az újabb elhatározások szerint — írja a Bucuresti-i lap — Gróza Péter is távozni fog a kormányból és helyette Bucsan jelenlegi belügyi államtitkár lenne Erdély minisztere, míg Averescu kormányelnök valószínűleg Papacostea a jelenlegi postavezérigazgatót nevezi ki belügyi államtitkárra.

A Cuvantul ma meglehetősen szimpatikus fogadja Bucsan államtitkárnak a Magyar Párt egy-ségének megvédése érdekében és a párt disszidensei ellen irányuló intézkedéseit. Azt azonban, hogy ezek az intézkedések miben nyilvánulnak meg, nem említi meg a lap, amely kétségtelenül csak azért foglalkozik a dologgal, mert ezuttal is alkalom kínálkozott arra, hogy Barabás Béla dr. szenátor, Szele Béla dr. volt képviselő

selő és Balogh Artur dr. szenátor személye ellen éles kirohanást intézzen.

Bucuresti-i sajtójelentések szerint különben a liberálisok erős politikai tevékenységbe kezdtek. A liberális párt vezetési egyenisei tegnap Bratianu Jonel lakásán megtárgyalták a napirenden levő politikai kérdéseket. A hozott határozatokat titokban tartják. A párt permanens bizottságát október 8-ra összehívták, hogy megállapítsák a liberálisok magatartását.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett annak a hírnek a lanszírozása, hogy Averescu miniszterelnök találkozik elődjével, Bratianu Jonel exminiszterelnökkel s vele hosszabb megbeszélést folytat le. Ez a szenzáció azonban kérészerű volt, mert ma már hivatalosan megcáfolják Averescu és Bratianu Jonel találkozásának hírét.

A politika eseményeihez tartozik még az is, hogy Averescu tá-

bornok tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Seracua márkival, Olaszország bucaresti-i ügyvivőjével az olasz—román megállapodás gyakorlati alkalmazása ügyében.

Az esti órákban jelenti bucaresti-i tudósítónk: A Politica című lap jól informálnak jelzett forrásból a következőket közli a kormány átalakítására vonatkozólag. A változások október 10-én fognak bekövetkezni, amikor belépnek a kormányba Tilica Burileanu, Rascanu tábornok, Teodor Hanibal bucaresti-i polgármester, Papacostea és Otelesanu államtitkárok. Kilépnek a kabinettből Trancu Jasi, Lapedu és Goldis. Trancu Jasi a bucaresti-i primári széket foglalja el, miután a főváros képviselő testületét felosztatják s ideiglenes tanácsot neveznek ki. Az új pénzügyminiszter egyelőre Averescu tábornok lesz. A Politicanak ez a híre hivatalos megerősítésre szorul.

Forradalom előtt áll Dánia.

Parasztidiktatura készül.

(Kopenhága, október 1.) A friz parasztek körében hónapok óta forradalmi mozgolódás észlelhető. A parasztek ugyanis elégedetlenek a jelenlegi uralommal és az állandóan emelkedő adókkal. A mozgalom élén Petersen közgazdasági író áll, akit letartóztattak és hazaárulás vádjával törvényszék elé állítanak. A bíróság holnap ítélezik felette. A letartóztatásnak érdekes előzményei vannak. Petersen állítólag összeesküvést szervezett a dán kormány ellen, a legapróbb részletekig kidolgozta a tervet és megszervezte a friz parasztek nemzetörségét s mintegy hatezer emberrel akart október 25-én Kopenhága ellen vonulni. A parlamentet körül akarta zárni, a kormányt azonnali lemondásra és a parlament felosztatására kényszeríteni

és Dániában a parasztdiktatúrát proklamálni. Kopenhágában rendkívüli izgalom uralkodik. A rendőrséget és a katonaságot készenlétbe helyezték, mert attól tartanak, hogy Petersen elítélése esetén a parasztek Kopenhága ellen vonulnak, hogy Petersent kiszabadítsák börtönéből.

— Franciaország szövetségesei. Londonból táviratozzák: A Daily Telegraph arról értesül, hogy a francia külügyminiszterium rövidesen közteszi a francia—jugoszláv paktum sokáig huzódó megkötéséről szóló kommunikét. A paktum jugoszláviát Franciaország formális szövetségesei közé veszi fel, akik közé Belgium, Lengyelország, Csehszlovákia és Románia tartoznak eddig.

Pálffy gróf titkolja öngyilkossága okát

Az öngyilkos grófot ma kihallgatta a budapesti rendőrség. — Eltűnt a gróf revolvere.

(Budapest, október 1.) Az öngyilkos Pálffy-Daun József gróf állapota — mint már jelentettük — lényegesen javult. Ma reggel Hülf Hümér professzor és Rác István dr. főorvos juból megvizsgálták és megállapították, hogy némi mellhártyaizsadmány lépett fel. Noha az izsadmány nem lényeges, az orvosok mégis szükségesnek tartották, hogy azonnal Röntgen-vizsgálattal állapítsák meg a golyó fekvését. A grófot fordágyon a Röntgen-laboratóriumba vitték és felvételt készítettek a mellkasáról. A Röntgen-kép szerint a golyó, mely a bimbóvalban a hatodik és hetedik borda között hatolt be, a szívcsucs alatt ment el és a bordák között a hónaljvonalban állapotodott meg. Az izsadmánynak komolyabb jelentősége nincsen. A Röntgen-felvétel alapján Hülf professzor kijelentette, hogy műtetre egyelőre szükség nincsen.

A főkapitányság ismételt érdeklődésére a Pajor-szanatórium igazgatósága ma délből közölte, hogy a gróf állapota annyira javult, hogy kihallgatása semmi akadályba sem ütközik. Délután két órakor Török József dr. rendőrfogalmazó megjelent a szanatóriumban és kihallgatta Pálffy-Daun grófot. A gróf kijelentette, hogy az öngyilkosságot minden külső kényszer és rábeszélés nélkül, önszántából követte el és senki más ezért felelősség nem terhel. Az öngyilkosság okáról a felvilágosi-

tást megtagadta és csak annyit felelt, hogy életunt volt. Arra a kérdésre, hogy elállott-e az öngyilkossági szándékától, határozott hangon „igenne” válaszolt.

A rendőrfogalmazó ezután az eltűnt revolverre vonatkozóan hallgatta ki Pálffy grófot. Értesülésünk szerint a gróf maga sem tudja, hogy hová lett a revolver és úgy emlékszik, hogy a szálloda folyosóján kiejtette a kezéből. Azt hiszik, hogy a gróf fegyverét valaki megtalálta a szálló folyosóján és magához vette.

A betegszobában tartózkodott

Kedvező megoldás az aradi piac ügyében.

Aradi kereskedők küldöttsége Angel István dr.-nál

(Saját tudósítónktól.) Az aradi piac sokat vitatott kérdésében ma egy 30 tagú, kereskedőkből álló küldöttség kereste fel Faragó Rezső, az aradi kereskedelmi testület elnökének vezetése mellett, dr. Angel István polgármestert. A küldöttség vezetője beszédében arra kérte a polgármestert, hogy ha már a piac kérdését megbolygatják, annak olyan megoldást találjanak, mely minden réteg megelégedésével találkozhat. A Piata Avram Iancu és a Bld. Regina Maria Kereskedői nem kiváltságot akarnak, mikor tiltakoznak a piac áthelyezése ellen, hiszen a piac évtizedek óta ezen a helyen van s ezeknek a kereskedőknek közterhei járultak hozzá a városrészt fejlődéséhez. Az interimar bizot-

sa egész nap Pálffy gróf neje, aki — mint jelentettük — tegnap este érkezett meg férje betegágyához. A család tagjait ma már be is engedték a beteg látogatására. Próray Pál alezredes, Pálffy-Daun gróf sógora, ma is egész napját a szanatóriumban töltötte. Próray Pál budapesti tudósítónknak elmondotta, hogy sógora állapota örvendetesen javul, azonban még mindig komoly az állapota. Hogy a rendőri bizottságnak mit vallott Pálffy-Daun gróf, arról Próray semmi közelebbit sem tudott mondani, mert a kihallgatás alkalmával nem volt a betegszobában. Arra a kérdésre, hogy a család nézete szerint mi volt a gróf öngyilkosságának az oka, az alezredes a választ elhárította.

Soha ne vakarja bőrét, a CADUM-KENŐCS rögtön enyhítést hoz

ság tagjai hír szerint ugyanis ellenzik, hogy a kérdésben ők döntsék, tehát ez ügyben a végleges állásfoglalás amugy is az új városi tanács illetékessége alá tartozik. Kérték a polgármestert, hogy e később bekövetkezendő döntést készítse elő oly értelemben, hogy amennyiben a piac-ügy, a mai állapot módosításával járna, a mostani piac kereskedői ne rövidüljenek meg.

Dr. Angel István válaszában kijelentette, hogy ő egyénileg semmit sem óhajtott ez ügyben intézkedni. Addig a piac-ügy aktáit elő sem vette, amíg a Piata Catedralei háztulajdonosainak küldöttsége előtte nem járt. A piac visszahelyezése törvénytelenül történt. E helyett törvényes megoldásra van

szükség. Már most akár az interimar bizottság, akár az új városi tanács fog határozni e kérdésben, annak törvényes módon kell történni. Neki magának szintén az a nézete, hogy e kérdést az érdekelt tényezők bevonásával oly módon kell elintézni, hogy az megnyugvást keltő végleges megoldás legyen, mert a Piata Avram Iancu kereskedőinek be kell látniok, hogy ma a piacon sokszor életveszélyes torlódás van. Egyben kijelentette a küldöttség vezetőjének, hogy amennyiben ő a helyén marad, minden a kereskedőket illető kérdésben igyekezni fog előzetesen az érdekeltséget meghallgatni.

Angel István dr. elnök különben a következőket jelentette ki a piac ügyére vonatkozólag:

— Az ügyet az interimar bizottság elé viszem. Ha az interimar bizottság úgy találja, hogy ez a kérdés nem tartozik a hatáskörébe, akkor eltelessük az ügyet, míg az új tanács letárgyalja. Én, a magam részéről, azt a nézetet vallom, hogy vigyázni kell arra, hogy egyik érdekelt se érje károsodás. Ezért legjobbnak találnám azt a megoldást, hogy a piacot két részre osztanák. Így a Thököly-tér és a Szabadság-tér kereskedői egyformán élveznék a piac előnyeit.

A piac dolgában Boneu Vazul prefektus is nyilatkozott, aki azt a kijelentést tette, nemcsak, hogy helyesli a piac kettéosztásának ötletét, hanem még egy harmadik piacot is kellene létesíteni; a Mihai Viteazul (Ferenc)-téren. Ennek a városrésznak a lakossága hosszú utat kénytelen naponta megtenni, hogy bevásárolhassa napi szükségleteit.

Aradi tolvajnőket fogtak Temesváron.

(Saját tudósítónktól.) Nemcsak Arad, de Temesvár rendőrsége előtt nagyon is jól ismertek Harmat Etel és Gebel Julia aradi zseb tolvajnők, akik időről-időre hol az egyik, hol a másik városban ültek fel hadiszállásukat s a zsebtolvajlások egész sorozatát követik el. Most a változatosság kedvéért Temesváron kezdtek operálni, de nem sok sikerrel, mert Szandavári Lajos temesvári detektív ma délután épen akkor érte őket tetten, amikor a gyárvárosi Széna-téren ellopták egy munkásné pénztárcáját, amelyben nagyobb összegű pénz volt. Az aradi tolvajnőket letartóztatták s bűnlajstromuk megállapítása végett Aradra szállították őket.

TÁRCA.

A férfi, aki banjon játszott.

Az első őszi premier Párisban.

A párisi Théâtre Michel penterken mutattak be két új színpadi szerzőnek: Vialarnak és Le Bretnek első darabját, mely ezt a nem mindennapi címet viseli: *A férfi, a ki banjon játszik.* A darab a legmagasabb Páris milőjében játszódik le, de amellett igen érdekes s örök emberi problémák tárgyal. Ez a probléma a romantika harca a való élettel.

Egy montmartrei, meglehetősen züllött éjszakai mulatóban kezdődik a darab, ahol egy Tristan Gérard nevű züllött banjojátékos szorgalmazta a zenét. Ebbe a költészirű mulatóba váratlanul beér két igen elegáns és előkelő megjelenésű nő, akik közül az egyik asztalához hívatta a banjo-játékost. Nemsokára kiderül, hogy ez a nő egy Ludomira Nabila nevű gazdag lengyel hölgy, aki Lengyelországban megismerkedett a züllött zenész bátyjával. Ez elmondta neki, hogy őcse, aki nem mindennapi muzsikustehetség, jobb érvényesülés híján egy montmartrei mulatóban tengeti életét banjo-játékkal. A romantikus bajlamos hölgy ajánlatot tesz a zenésznek, hogy költözzék hozzá lengyelországi kastélyába, ahol fejédelmi módon élhet és teljesen szabadon hódolhat művészetének, azaz nagy, komoly és értéktelű zeneművek komponálásának. A cinikus férfi ezt az ajánlatot csak hosszú rábeszélésre fogadja el. A

második felvonásban már megfiatalodva, egészségesen, jólöltözötten és jóláplátan látjuk viszont a banjo-muzsikust, aki látszólag igen jól érzi magát szép jötevőjének kastélyában. A nőt nagyon bosszantja az, hogy benne nem látja az asszonyt, csak a mecénást. A banjo-játékos azonban titkon levelet írt a montmartrei mulatóba, amelynek tipikus alakjait, a züllött, de alapjában véve jószívű Eugéniet, a lebuty erkölcsstelen szórakozásairól gondoskodó Marcellt és a festett parkett-táncost, Amadét, meghívja magához a kastélyba. Ezt azért teszi, mert szíve mélyén unja a jólétet és visszavágyódik abba a bohémvilágba, melyet elhagyott. Barátai meg is érkeznek és amikor azt a jómódot látják, amelyben a banjo-játékos él, önkéntelenül is levetik azt a züllött maszkot, melyet hordanak és a csodálkozó muzsikust rájön, hogy a züllött Eugénienek nincs más vágya, mint hogy férjes leánya házába térhessen falura, ahol kis unokájának jó nagymamája legyen, a romlott Marcell is a falusi csöndes tisztaság után sóvárog, a festett és erkölcsstelen parkett-táncosról pedig kiderül, hogy mikorban nős és hat gyermeke van, akiket imád. Vagy úgy? — gondolja magában a muzsikust — hát az egész Bohémia csak maszk és a züllöttség romantikája tulajdonképpen a nyárspolgári élet utáni vágyat karja? Hát akkor nekem sincs hova visszavágyanom. A bohémromantikától megfosztott muzsikust erre bevallja szerelmét Ludomirá-

nak, aki azonban megvetően csak ennyit mond: Milyen kár. A nők ezekből a szavakból kiderül, hogy ő viszont megfordította a mulatóbeli figuráknak, mert ő a bohémromantikát hajszolja, de a nyárspolgári jólét maszkját viseli. A harmadik felvonásban egy szegényes kis párisi padlásszobában látjuk viszont a zenészt, aki ott hagyta a lengyelországi jólétet. Elegáns frakkban ül a szegényes szobában, most már ugyanis nagyon jól keres és igen előkelő párisi mulatóhelyek banjo-játékosa. Ezt a szobát is csak azért bérelte, mert a romantikus Ludomira látogatását várja, aki még mindig nem gyógyult ki a bohém-regényességből. Ezért elegáns frakkja fölé szegényes rongyokat ölt a muzsikust és ekkor belép hozzá a nő. A zenész bevallja neki szerelmét és kéri, hogy hagyja ott gazdagságát és éljen vele itt a nyomorban, szegényesen, de boldogan. A nő, mikor most már dönteni kellene romantika és valóság közt, mikor reményes álmai valóra válnának, visszaborzad a szegénységtől és elutasítja a banjo-játékost, kijelentve, hogy nem tudna így élni. Ekkor a muzsikust leveti rongyait, ott áll a gazdag lengyel nő előtt előkelő estélyi öltözékben és most már mind a keztem a polgári jólét egyedül boldogító tudatára jutva, mint jegyesek mennek el vacsorázni az elegáns Café de Parisba.

Ez a nem mindennapi cselekményű és igen jól megírt szindarabot nagy elismeréssel fogadta a közönség.

Szélhámosnak mondják Erzsébet királyné leányát.

A bécsi Wiener Journal erős támadása Zanardi-Landi grófnő ellen. Legendás história az aranyásók birodalmától a királyi születésig.

Néhai Erzsébet királyné leánya körül támadt botrány napról-napra szenzációsabb részletekkel bővül. Mai számunkban a Neues Wiener Journal cikkének első részét közöltük. A bécsi lap — hiteles információkra való hivatkozással — Zanardi-Landi grófnő ellen fordul s különösen a cikk második, egyben befejező része, amelyet az alábbiakban közlünk. Nousanne lapkiadó elbeszélése nyomán hoz rendkívül érdekes fordulatot. A nagy feltűnést keltő elbeszélés itt következik:

Nousanne elbeszélését azal kezdte, hogy egy könyvet mutatott meg. A könyv Mária hercegnő története volt, aki a könyv szerint Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné törvénytelen gyermeke, akinek apja egy magassallású gavalér és ez a leírás szerint rendkívül hasonlított néhai gróf Andrássy Gyulához. A könyv azonban nemcsak a királyné s állítólagos leánya személyével foglalkozott, hanem az osztrák udvari élet legintimébb titkaival is. Így sok szó esett Rudolf trónörököséről, Brattfischről, Rudolf kedvenc fiakkénasáról és hasonló szereplőkről, akikkel évtizedeken keresztül foglalkozott a nemzeti közélet. A történet középpontjában álló hősnő bécsi nevelését a Strahgassei palotában fejezték be és ezután Londonba került, ahonnan most származásának elismerése érdekében küzd. A könyvet egy milanoi könyvkiadó adta ki olasz nyelven és ez adta meg az engedélyt a párisi „Le Journal”-nak arra, hogy a könyvet a lapban francia nyelven leközölhesse, de természetesen — frászi összegeért.

Titkok a királyné titokzatos legendája körül.

Nousanne előkelő bécsi barátja megkérte, engedje meg, hogy ezen ügyben a bécsi rendőrséghez forduljon. — Dr. Brzevovszky volt akkor a bécsi rendőrszék, akivel az előkelő bécsi ur jó barátságban volt. A francia bele is egyezett abba, hogy a rendőrséget is bele vonják az ügybe s így el is mentek a rendőrfőnökhöz. Itt azt a meglepetésszerű felvilágosítást kapta az előkelő bécsi ur, hogy a rendőrség már régebben foglalkozott is az ügyvel és kétséget kizáróan megállapították az igazságot: **Zanardi-Landi grófné közönséges szélhámosnő.** A grófné az elhunyt Kaiser udvari tanácsos leánya volt, akit a Nord-west-vasut egy **Kühnelt** nevű tisztviselője vett feleségül. A fiatal pár azonban hazájában nem találta meg boldogulása útját s ezért kivándoroltak a kanadai Klondykebe, hogy ott arany után kutassanak. Kühnelt asszony a számos aranyásó és kalandor között megismerkedett Zanardi-Landi gróffal, egy teljesen tönkrement olasz arisztokrátával. A grófnak felelt az a rendkívüli hasonlóság, mely Kühnelt és Erzsébet között van, s ezért elhatározta, hogy ezt a hasonlóságot kamatoztatni fogja. A gróf hazatért

Olaszországba, megírta a könyvet, amelyet az olasz kiadó azután a „Le Journal”-nak adott át leközlés végett borsos összegért. Így azután kiderült, hogy a „nagy szenzáció” egészen közönséges bluff és csalás, amelyet egyetlen komoly bizonyítékkal sem tudtak alátámasztani. Az egyetlen komoly bizonyíték a külső hasonlóság volt, amelyet Kühnelt, a későbbi Zanardi-Landi grófné még öltözködésével és hajviseletével is fokozott.

Nousanne a bécsi rendőrség információi nagyon kellemetlenül érintették. Kijelentette, hogy ezek után a lap eláll a könyv leközlésétől, de hangsúlyozta, hogy ezzel a lapot rendkívül anyagi károsodás érte, amelyért a legkevesebb kárpótlás, hogy Lettelier, a lap kiadója megkapja az osztrák koronarend kitüntetését. Hogy tényleg sikerült-e a kitüntetés ezért megkapnia, azt az előkelő bécsi ur már nem tudja.

Játékbankosok mint kémek.

Két évvel később azonban Nousanne ismét jelentkezett. De most már egészen más ügyben. Arra kérte bécsi barátját, hogy egy nemzetközi emberbaráti társaság számára ajánljon olyan osztrák fürdőhelyeket, ahol játékbárlangokat lehetne létesíteni. Hangoztatta, hogy a játékbárlangok jövedelmét szegényápolás céljaira fordítanák. A bécsi ur azonban nem akart az ügygel foglalkozni és ezért egy udvarias hangú levél

ben megírta francia barátjának, hogy Ausztriában a törvény tiltja a hazárdjátékot s ezért ne is kísérelje meg a terv keresztülvitelét. 1914 július elsején ennek dacára is megnyílt az első játékbárlang Ischlben, éppen abban az időben, amikor Ferenc József is ott tartózkodott. Az alkalmazottak, s croupierek és a szolgák természetesen mind franciák voltak. Az etablissement az Esplanade-on levő **Westend-villában** talált otthonra, melynek igen gyakori vendégei voltak a Ferenc József kíséretében levő arisztokraták és politikusok. Három nappal a világháború kitörésekor elküldött ultimátum elküldése előtt a franciák nyomtalanul eltűntek Ischlből. A játékbárlang helyiségeiben csak a játékhöz szükséges eszközök és a kártyacsomagok maradtak vissza, s ekkor tudták meg, de már későn, hogy a francia „emberbarátok társasága” nem volt egyéb, mint a francia kémek egy központja, amely nagyszerű értesítésekkel támogathatta a francia külügyminiszteriumot, az udvar köréből nyert információk alapján.

Eddig szót a Neues Wiener Journal rendkívül érdekes leleplező cikke, amely után most — vasárnapi számunkban — folytatjuk annak a cikksorozatnak a közlését, amelyben Zanardi-Landi grófné egész sereg adat és évszám, meg intím epizód segítségével azt igyekszik bebizonyítani, hogy ő néhai Erzsébet királyné természetes leánya.

Volt temesvári rendőrdíjnok a sárosdi gyilkos.

Eszterházy László fővadászmestere ölte meg Szikszay Ferenc intézőt.

(Budapest, október 1.) A sárosdi Eszterházy-uradalom intézőjének gyilkosságában ma szenzációs fordulat állott be. Letartóztaták **Pfigler Miklóst**, gróf Eszterházy László fővadászmesterét, aki régi haragosa volt a meggyilkolt **Szikszay Ferencnek** és komoly gyanúok vannak ellene, hogy ő gyilkolta meg az intézőt. A legsúlyosabb bizonyítékok egyike, hogy megtalálták Pfigler vadászfegyverét és megállapították, hogy ugyanazzal a lövedékkel gyilkolták meg az intézőt, mint amelyet Pfigler használt. Pfigler beszállították a székesfehérvári ügyészség fogházába, de egyelőre tagad mindent. Pfigler kenyerét vesztett porosz katonatisztnek adta ki magát, mikor hét esztendővel ezelőtt Sárosdra került, ahol más foglalkozás hiján kutyatenyésztő és idomító-telepet rendezett be. Pfigler elsőrendű szakembernek mutatkozott és hamarosan megnyerte gróf Eszterházy László bizalmát. A gróf később külön vadászkutyatenyésztőt és idomító rendezett be Pfiglerrel és félhaszonra társult vele. Pfigler, mint kitűnő vadászember nem sokára fővadászmester lett a sárosdi uradalomban, amelynek hatalmas erdősegeiben szép számmal vannak a legkülönfélébb vadak. Szikszay nem jó szemmel nézte Pfigler előretörését, de különösen kifogá-

solta, hogy az ebtenyészettel elért haszon mincs arányban a költségekkel. Az ebtenyésző kutyái által okozott károk is egyre nagyobbak lettek és Szikszaynak sikerült meggyőznie a gróft az ebtenyésző által okozott károkról és a Pfiglerrel kötött szerződés hátrányairól. A gróf hallgatott is régi kipróbált emberére és meg is szakította az összeköttetést Pfiglerrel, akinek néhány héten belül el kellett volna hagynia az elég kényelmes sárosdi uradalmat. Szikszay egyébként évek hosszú során a folytonos pénzzavarban levő Pfiglernek hetven millió koronát adott kölcsön, amit hiába igyekezett visszaszerelni és ezért már jogi utra terelte az ügyet. Pfigler nagyban költekezett is, gyönyörű lakást rendezett be magának, zongorát vett és ezek a körülmények is növelték pénzzavarát.

Gyanússá tették Pfiglert azok a körülmények is, hogy a fővadászmester, amikor az egész község lázban volt a gyilkosság miatt, továbbra is nyugodtan az ágyában maradt és mindent úgy igyekezett elrendezni, hogy alibit igazolhasson, bár a lakása néhány lépésvire van Szikszaytól s így könnyen visszajuthatott a gyilkosság elkövetése után az ágyába. Pfiglerről egyébként megállapították, hogy sohasem volt porosz katonatiszt, még kevésbé

pedig tüzérszázas, mint azt állította. A születési egyszerű munkások voltak, ő hat elemi járt és egy tízezerredben volt szakaszvezető. Külföldön sohasem járt, napidíjas volt egy ideig a budapesti teherpályaudvaron, majd Temesváron lett rendőrdíjnok. A román imperium átvétele után egyideig a temesvári sziguranca besugója volt, de viselt dolgai miatt innen is menekülnie kellett. Budapestre jött, ahol bérkocsisság lett, majd a Tattersaliba került, ahol összeköttetésbe került az országos vizslaegyesülettel és innen jutott az Eszterházy-uradalomba, ahol fölényes fellépésével mindenkit becsapott. Amikor az őt letartóztató csendőrszervező elérte a személyi adatait, mindent elismert, de a gyilkosságot még a székesfehérvári vizsgálóbíró előtt is tagadja.

Hu haramiavezér.

Kevésre taksált vérdíj.

(Saját tudósítónktól.) Arról már sokszor hallottunk, hogy egy hírhedt haramia fejére vérdíjat tűznek ki a hatóságok. Arról azonban még nem esett szó, hogy valaki a saját fejére tűzzön ki vérdíjat. Ezt a regényes újdonságot Lengyelország, a betörők, utonálkók és rablóvezérnek romantikus hazája produkálta. Az egyik varsói lapban hirdetmény jelent meg, amelyben a hatóságok egy **Palvink** nevű haramia fejére a mi pénzünkön körülbelül 150.000 lej vérdíjat tűznek ki. A haramia megsejtődött, hogy ilyen kevésre tartják és levelet írt a varsói lapba, amelynek bejelentette, hogy ötszörösét adja a kitűzött jutalomnak, ha elfogják.

Nagyvárad két millió lejt kapott Arad révén.

Érdekes hajsza az aradi pénzügyigazgatóságon egy pénzügyminis-teri rendelet után.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes hivatalos látogatást tett ma Oradea-mare (Nagyvárad) város két tisztviselője az aradi pénzügyigazgatóságon. Nagyvárad városa egy 1923. évi pénzügyminis-teri rendelet alapján ötven százalék erejéig előleget akart felvenni a „cota adicională” terhére az állampénztártól, ami a régi városi pótdótt helyettesíti. Annál is inkább joga és szüksége lett volna a városnak a pénzre, mert az állam még 12 millió lejelt tartozik a városnak fizetendő hozzájárulás fejében. A városi pénzügyigazgatóság azonban több indokkal nem fizetett és többek között azzal halogatta a fizetést, hogy nem találják a vonatkozó rendeletet. Erre azután dr. Tulbure György polgármester autóra ültette Klemens Rezső ügyosztályvezetőt és Tóth Béla számvevőt, akik először Szalontán keresték a rendeletet az ottani adóhivatalnál és amikor itt eredménytelenül jártak, akkor Arad felé robogtak tovább. Ma érkeztek Aradra, ahol az aradi pénzügyigazgatóság ügyes és gyorskezü tisztviselői néhány perc múlva már elő is adták a keresett rendeletet. A két tisztviselő természetesen boldogan utazott vissza Váradra, ahol az aradi pénzügyigazgatóság jóvoltából és rendes ügykezeléséből kifolyóan még a mai napon kétféle előleget kaphatott Oradea-mare városa.

Vádol a királysértéssel vádolt magyar szenátor.

Különös személyi háborúság Mária királyné székelyföldi látogatása körül. Miért nem jelentek meg a Magyar Párt képviselői az uralkodóasszony előtt?

(Saját tudósítónktól.) Ország-szerzte nagy feltűnést keltett az a vád, amelyet Szakáts Péter magyarpárti szenátor és dr. Sebesi János magyarpárti kamarai képviselő ellen emeltek, akik állítólag felségsértést követtek el. Az általánosan becsült és ismert magyar politikusok ezt azzal követték volna el, hogy nem jelentek meg Mária királyné fogadtatásán, amikor a felséges asszony a Székelyföldön járt. dacára annak, hogy a fogadtatásra hivatalos meghívást kaptak. Az ügygel kapcsolatban élénk hírlapi polémia keletkezett, a prefektus megtorló eljárását helyezte kilátásba Szakáts és Sebesi ellen. Most azonban a megvádolt politikusok törvényes uton igyekeznek maguknak elégtételt szerezni a prefektus vádjával szemben. Spataru Vladimir udvarhelymegyei prefektust nyílt levélben is felszólítják, hogy válaszoljon kérdéseikre és bizonyítékokkal cáfolja meg állításukat, a melyek szerint semmiféle hiba nem terheli őket, hogy a fogadtatásról elmaradtak. Ellenben a hibát máshol kell keresni és azt valószínűleg éppen hivatalos helyen fogják megtalálni.

A nyílt levelet Szakáts Péter szenátor, az udvarhelymegyei magyarpárti tagozat elnöke írta alá, aki lojalitásának és a főúr királyi házzal való kapcsolatának bizonyítására felhossa azt, hogy már 1906-ban bemutatták néhai Károly román királynak és Erzsébet királynénak. Károly király még ugyanebben az esztendőben a román csillagrend lovagkeresztjével tüntette ki és jubileumi emlékermet is adományozott neki. A látogatással kapcsolatban pedig elmondja, hogy hivatalos meghívást nem is kapott a fogadtatásra és ennek dacára mégis érdeklődött Sebesivel együtt az iránt, hogy a királyné mikor érkezik. Augusztus 10-én délután négy órakor kellett a program szerint a királynénak Homoródfürdőre érkeznie és itt is lett volna a fogadtatás. Szakáts Péter kocsiával indult el Bikaialváról, de már Székelyudvarhelyen arról értesült, hogy a királyné senkit sem fogad, sőt a fürdőhelyen nem is fog tartózkodni, hanem csak átutazik azon. Ezért azután nem is mentek tovább. Magánúton azután Szakátsék arról értesültek, hogy a királyné a prefektusnál lesz uzsonnán és a vármegyeháza nagytermében fogadja el a részére felajánlott ajándékokat. Erről azonban sem őt, sem Sebesit hivatalosan senki nem értesítette s így azt sem tudta, hogy lesz-e fogadtatás és bemutatás. Határozottan cáfolja azt a híresztelést, hogy a nagyteremben lefolyt eseményeket a karzattól nézte végig, amit sem egyéniségevel, sem állásával nem tartott volna összeegyeztethetőnek. A legérdekesebb az egész ügyben, hogy a prefektusi meghívót tényleg megkapta a királyné távozása után négy nappal, amelyet postán küldöltek el neki; azt azonban pontosan két

nappal a királyi látogatás után adták fel, amit a postabélyegző is bizonyít.

A prefektus fenyegetődzésére, hogy az ügygel kapcsolatos hírlapi közleményeket és az egész esetet felterjeszti a királynéhez, megjegyzi, hogy nagyon furcsának találja, hogy a prefektus ebbe a kis személyi háborúságba magának

Háboruskodnak a csataterék hősei.

A frontharcosok nemzetközi kongresszusa Varsóban. — A csehek idvöl mtradtak a Gajda-affér miatt.

(Varsó, okt. 1.) A frontharcosok szövetségközi szervezete, a FIDAC (Federation Interalliée des Anciens Combattants) ez évi közgyűlését Varsóban tartotta nyolc állam: Belgium, Franciaország, Anglia, Olaszország, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia és az Északamerikai Egyesült Államok részvételével. A csehek a Gajda-ügy következtében, amely megbontotta a legionáriusok egységét, az idei kongresszusról távol maradtak.

A FIDAC kongresszusai politikai szempontból általános érdeklődésre tarthatnak számot, mivel az antant-hadseregek volt frontharcosai ezeken a kongresszusokon nemcsak gazdasági kérdéseket tárgyalnak, amelyek a volt katonák szociális helyzetét érintik, hanem, kétségkívül kormányaik sugalmazására, politikai problémákat is szóba hoznak.

Igy már a tavalyi, Rómában megtartott konferencián a belgák szóba hozták a háborús adósságok kérdését. A mostani varsói kongresszuson a belga szónokok erőlyes támadásokat intéztek az Északamerikai Egyesült Államok ellen, amelyeknek kormánya Belgiummal úgy bánt, mint egy kutyával, amely megintette gazdájának életét, azután azonban a gazda kiszolgáltatja az éhenpusztulásnak. Északamerika Belgiumtól nemcsak a háborús adósságok visszafizetését kívánja, de azokat az összegeket is visszaköveteli, a melyekkel a háború alatt az amerikaiak a belga fészeseket támogatták. Amerika elfelejti — úgy mond — hogy Belgium embereket áldozott és nem pénzt, mint Amerika, amely most ezt visszaköveteli. Az általános európai gazdasági krízist a háborús adósságok okozzák. Németországtól, amely a belga szónokok szerint uszít a jólétben, semmit sem követelnek, a „barátok” nyakára azonban kést helyeznek. Ha már Amerika belpolitikai okokból nem tudja elengedni az adósságokat, úgy legalább hosszú lejáratu moratóriumot engedélyezzen.

Hasonló szellemben szólaltak fel a franciák, mire az amerikaiak kijelentették, hogy a washingtoni kormánynál intervenálni fognak, hogy a volt szövetségesek méltányos elbánásban részesüljenek és hogy Amerika kényszerítse előbb a legyőzött országokat a jóvátétel teljesítésére, hogy a szövetségesek a jóvátételből törleszthessék adósságaikat.

A gyarmati kérdést az olaszok vetették most fel, hangsúlyozva azt, hogy Olaszországot a párisi konferencián becsapták. Mindent

nak a felséges asszonynak a személyét is bele akarja yonni. Végül nyílt levelében bejelenti Szakáts, hogy rágalmazásért és a tények hamis beállításáért feljelentést tesz a bíróságnál, de jelentést tesz a belügyminiszternek is, mert nem engedheti meg sem a maga, sem Sebesi dr. reputációjának ilyen módon való csorbítását.

a franciák és főként az angolok kaparintottak meg maguknak. — Az angolok persze erőlyesen visszautasították az olaszok támadását, avval a megokolással, hogy a gyarmatok kérdésének semmi köze a volt frontharcosok kongresszusához. Az egykori bajtársak még sokáig veszekedtek, majd elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszusuk Luxemburgban tartják meg és ezen már részt vehetnek Németország, Ausztria, Magyarország és Bulgária frontharcos szervezetei, amennyiben nyilvánosan kijelentik, hogy a békeszerződések által előállott helyzetet elismerik és tiszteletben tartják. Ha a volt központi hatalmak frontharcos-szervezetei erre a deklarácóra nem hajlandók, úgy a nemzetközi szervezethez továbbra is kirekesztve maradnak.

Művészet.

* Friedman Ignaz aradi hangversenye. Ritka élvezetet jelentett Arad hangversenyközönsége számára Friedman Ignaz ma esti zongorahangversenye és a szezonkezdés s a drága helyárok dacára is telt ház gyönyörködött a zseniális művész játékában. Felülmúlhatatlan technikája élvezetes akkor is, amikor robusztus erővel szólaltatja meg Beethoven és igaz gyönyörűséget szerez, amikor a finoman halkszavu pianista zongorázza Chopint. Poézis tölti el tolmácsolását briliánsan pergő játékában is és a legapróbb nianszaiban is végtelenül finom bilentése pompásan színes. Elmélyedő, nagyon intelligens és tudásban gazdag zongoraművész Friedman, aki Chopin interpretálásával aratta legnagyobb sikerét, ami a hosszan felzugott tapsban is kifejezésre jutott. A közönség mindvégig melegen ünnepeelte Friedmant, aki ma bizonyosan a világ legnagyobb zongoristái közé tartozik. (b. i.)

* A Jedermann Budapesten. Budapestről jelentik: A Fővárosi Operettszínházban zsúfolt nézőtér előtt mutatta ma be a Budapesti Szinkór társulata a salzburgi ünnepi játékok szenzációját, a Jedermann. Hugo von Hoffmannsthal sengő verseit Kállay Miklós fordította magyarra. Az est érdekessége, hogy az előadás egész más vágyányokon jár, mint a német előadások, mert inkább a darab romantikus jellegét hangsúlyozza ki. A közönség mindvégig nagy érdeklődéssel figyelt. Az előadás központiában Gellért Lajos állt. Ez a kitűnő színész csak most kelt fel betegágyából, hogy a nagy szerepet vállalja. Mellette Molnár Aranka vendégjátéka hozott új szintet az együttesbe. Lázár Mária herlmi tartózkodásából tért vissza, hogy a darab egyik főszerepét eljátsza. Egyáltalában a társulat mint új együttes mutatkozott be a közönség előtt. Nagy, meleg érdeklődés kísérte a próbálkozást, melyet mindenki végignézett, aki Salzburgot emlegeti és mégis csak meg akarta tudni, hogy mi a Jedermann tartalma.

A Diadalmas asszony, Zöldhelyi Anna egyik parádés szerepe. A társulat nagy ambícióval készült a Csajkovszky-operett mai reprizére, amely bizonyára forró sikert fog hozni úgy a primadonnának, mint a nagyszerű együttesnek.

Öt havi részletre
kanthó. érdekes könyveinket nézze meg
kínálatunkban. Sándor Ferenc könyvtárlate

* Vasárnapi előadások. A színház igazgatósága a vasárnapi műsort változtatásan állította össze. Délután 3 órakor a Bob herceget játsszák, 6 órai kezdettel a Bizánc van műsoron. Mindkét délutáni előadásra mérsékeltek a helyárok. Este 9 órakor a nagy sikert aratott Marica grófnő kerül színpadra Zöldhelyi Annával a címszerepben.

* A jövő hét érdekességei. Hétfőn a tavalyi szezon prózai slágere, a Dr. Szabó Juci kerül színpadra az ujonnan szerződött Betegh Bébyvel a címszerepben. Szerdán az Őszi szerelem című finom hangulatu, kedves prózai újdonságot mutatja be a prózai együttes. Pénteken Fali Leó örökéletű operettje, az Elvált asszony van műsoron. A fő női szerepet Zöldhelyi Anna és Betegh Béby játsszák. A férfi-főszerepben mutatkozik be Örvössy Géza, a társulat új énekes- és táncos-bonviványa.

* A színházban az előadások a jövő héten megkezdődnek. Jelentkezni még lehet a színházi irodában.

**Vegye elő
minden pénzét
és vásároljon
bármily árut
Hoffmann Sándornál**
Arad, Bul. Reg. Maria No. 12.
Berendezés eladó.

Égő városok.

Veszedelemes tüzek a regátban.

(Bucuresti, október 1.) Vaslúiban tegnap este tűz ütött ki egy csizmadiaester lakásán. A tűz hamarosan tovább terjedt és este 9 órakor már tíz ház állott lángokban. A vihány és az a körülmény, hogy a házak falával vannak fedve, nagyon megnehezítette az oltást és a tűz már az egész városrészt pusztulással fenyegette. A veszedelem annál nagyobb, mert a tüzet éjfélkor még nem sikerült eloltani. A lakosság között a pánik óriási mérvet öltött.

Galathól ismét tüzet jelentenek. Tegnap este 9 órakor a Tecuci utcán kigyulladt egy özvegyasszony lakása, majd a lángok az egész házra áttérjediek. A ház husz lakójának minden ingósága odaégett. A nagy szél következtében a lángok bekaptak a harmadik házba is, amelyet a tűzoltóság minden erőfeszítése dacára sem lehetett megmenteni. A tűz éjfélkor még változatlan erővel tombolt, sőt már másik két házra is veszedelem fenyeget.

Házhelyeket kap

Aradmegye népe.
Orvosolják az aradmegyei községek régi panaszát.

(Saját tudósítónktól.) Három arad-vármegyei községet járt be Boneu Vazul, Aradvármegye prefektusa, hogy a falvak lakosságának régi panaszát orvosolja és ezúttal vele utaztak Miloteanu vezérfelügyelő és Negrutiu földművelésügyi vezérfelügyelő is, akik a helyszínen győződtek meg a panaszok jogosságáról. Nagylak, Szemlak és Săitény nagyközségekben már évekkel ezelőtt összeírták a ház helyre jogosultakat, de a jogosultak mindmáig nem jutottak ház helyekhez. Most a prefektus kijelentette az érdekelteknek, hogy rövidesen mindenki birtokba veheti ház helyét, amit a községek határában két és fél—négy kilométeren belül jelöltek ki. 1040 ház helyre jogosultságról van szó, akik megelégedéssel vették tudomásul a prefektus írását, amely szerint a legközelebbi időben miniszteri jóváhagyással is tulajdonosai lesznek a ház helyeknek és megkezdhetik az építkezést.

Viszonylagos egy aradmegyei hid körül.

A vasút késedelmé miatt nem épülhet a butyini Körös-híd.

(Saját tudósítónktól.) Aradmegye egyik legvirágzóbbi községe Buteni (Körösbökény), amely sokat szenved még ma is a téli árvíz miatt, mert a Körös-hídat a mezdagadt folyó elvitte és azóta csak egy, a cél-nak meg nem felelő vízi-láda tartja fenn a forgalmat a folyó túlsó partjával. Ma részletesen foglalkoztunk azokkal a károsodásokkal, amelyek a községet érik a késedelmes hídépítés következtében. Boneu Vazul, Aradvármegye prefektusa ma kijelentette, hogy mindent elkövet a buteni-i híd mielőbbi helyreállítására s újabb intervencióval odahat, hogy a Körös-híd ismét átadható legyen a forgalomnak. A Körös-hídat ez év januárjában vitte el az árvíz és akkor azonnal kirta a pályázatot a megye vezetősége új híd építésére.

A legelőnyösebb ajánlattevőnek, Vlatt István aradi iparosnak adták ki a hídépítést, aki hozzá is kezdett az építéshez és a híd felső részének felépítésével már el is készült, azonban a híd tartó pillérekhez szükséges oszlopok legközelebb csak Brasovban szerezhetők be és azok szállítására az államasutaktól már régebben kérték három vagon kiutalását, ami a mai napig sem történt meg. Boneu prefektus most a legérélyesebb intervenciót veszi igénybe, hogy a vállalkozó a három vagonhoz hozzájuthasson és ezzel végre felépülhet a híd. A hídra annál nagyobb szükség is van, mert az ideiglenes átjáróval nagy bajok vannak. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a forgalmat olyképen próbálták lebonyolítani, hogy az egyik üzem iparvasúti hídja mellé korláttal ellátott gyalogjárót készítettek. A lakosság azonban ezen a gyalogjárón állatokat hajtott keresztül, mert állataival az aránylag sekély vizen nem akart átkelni és nem akart hat kilométeres túlsót sem tenni, hogy Bökénybe jusson s ezzel aztán rendkívül megrongálták a gyalogjárót, ugyanarra, hogy az már alig alkalmas gyalogközlekedésre is.

Megváltoztatják az állampolgársági törvényt.

Felveszik a listákba a kimaradottakat.

(Bucuresti, október 1.) Az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény végrehajtása alkalmával kiderült, hogy a törvény hiányos és emiatt különösen a csatolt területeken nagyszámu állampolgárságra jogosult nem tudta meg

szerzeni a román állampolgárságot. Erre való tekintettel a kormány elhatározta a törvény módosítását és Bucsan államtitkár elnöklésével egy bizottságot küldött ki a módosítások kidolgozására. A törvényjavaslat a parlament megnyitása után azonnal a Ház elé kerül.

Elkészült az aradi választás elleni felebbezés

A belügyminisztérium elutasította a petíciót.

(Saját tudósítónktól.) A legutóbb lefolyt aradi községi választás ellen, — mint megírtuk — felebbezést nyújtottak be, amit azonban a belügyminisztérium Boneu Vazul prefektushoz ma érkezett hivatalos értesítés szerint elutasított. Az elutasítást a minisztérium azzal indokolja meg, hogy a felebbezés elkészve érkezett a minisztériumhoz. A törvény 129. szakasza ugyanis úgy intézkedik, hogy a törvényhatóság joggal felruházott városokban tartott választások elleni felebbezéseket az eredmény kihirdetéséről számított tíz napon belül közvetlenül a belügyminisztériumhoz kell benyújtani.

Az a husz egynehány választópolgár pedig, akik az aradi választást megfelebbezték, a felebbezési határidő utolsó napján az aradi törvényszékhez akarták a felebbezést benyújtani. A törvényszéken nem engedték el a felebbezést, arra való hivatkozással, hogy azt közvetlenül a belügyminiszterhez kell beadni. A felebbezők erre postán küldötték el felebbezésüket, amely természetesen most már elkészen érkezett be Bucurestibe. Az aradi új község tanács a felebbezés elutasítása következtében a legrövidebb időn belül össze fog ülni.

Hétmillió vámbírsággal sújtották az aradi vasutigazgatóságot

Érdekes tárgyalás készül az aradi törvényszéken.

(Saját tudósítónktól.) A mai napon rendkívül érdekes felebbezés érkezett az aradi törvényszékhez, mint a vámbügyekben illetékes másodfoku bírósághoz. Az átiratban ugyanis arról van szó, hogy az aradi vámhivatal nemrégiben hétmillió tizenhatszáz lejt bírságot rótt ki a CFR-re, amiért Bodea György curti állomásfőnök egy régebbi nagyarányú állatexportálás alkalmával a való sulynak nem megfelelően töltötte ki a fuvarleveleket és így a fuvarlevél alapján történt elvámolás következtében nagy károsodás érte a pénzügyi kincstárt. A CFR igazgatósága természetesen felebbezett a súlyos bírság ellen és kifogásában elmondja, hogy a vámhivatalnak voltaképpen Naigert Bernát exportőrt kellett volna megbírságotnia, miután az állatkereskedő töltötte ki a fuvarleveleket és így az állomásfőnök legfeljebb ha csak hanyagságot követett el azáltal, hogy a feltüntetett súlyt nem ellenőriztette. A rendkívül érdekes ügyben rövidesen tartják meg a tárgyalást az aradi törvényszéken.

Ehelyezik az aradi szennyviztelepet.

Földművelésügyi miniszteri kiküldött érkezett Aradra.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután Aradra érkezett Oprean földművelésügyi vezérigazgató, akit megérkezése után Angei István dr., az interimar bizottság elnöke azonnal felkeresett. Az elnök tárgyalásokat folytatott a vezérigazgatóval olyan sérelem orvoslására vonatkozólag, amelyről az Aradi Közlöny cikksorozatban számolt annak idején be. Ismeretes ugyanis az a körülmény, hogy a szennyviztelep mai helye nem felel meg a követelményeknek és egészségtelenné teszi az egész környéket, amelynek lakói valószínűleg menekülnek otthonról, egy-egy melegebb napon, amikor a szél feléjük viszi a tarthatatlan büzt. Angei István dr. ma arra kérte a vezérigazgatót, támogassa a miniszternél a város ama kérelmét, hogy a csálai földektől 60—80 holdat bocsássonak rendelkezésre a telep áthelyezésére. Ezzel a lépéssel a környék kellemetlen helyzetétől és lehetőségeitől megmentsék volna a város ab-

ban az irányban is fejlődésnek indulhasson. Dr. Angei István még a Csála közelében levő védgátak megerősítéséről is tárgyalt. Kérte, a minisztérium tegye meg a szükséges lépéseket, hogy megkezdődjön a munka a védgátak emelésére, nehogy megismétlődjék az emlékeztető karácsonyi eset, amikor pusztán a város áldozatkészsége akadályozta meg, hogy a Maros ott behatoljon. Egyszermind kérte a vezérigazgatót, hogy interveniáljon a minisztériummal a karácsonyi munkálatok költségének, mintegy 18—20.000 lejnek a megtérítésére. Oprean vezérigazgató készséggel megígérte, hogy a város óhaját Bucuresstbe érkezése után azonnal előterjeszti a miniszternek és a maga részéről támogatja Arad város kéréseit.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is hemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

H I R E K.

Szent Ferenc ünnepe

Jubileumi istentiszteletek Aradon és Máriaradnán.

(Saját tudósítónktól.) Assisi Szent Ferenc halálának hétszáz esztendő évfordulóját lélekemelő egyházi ünnepek keretében tartja meg az egész világ kereszténysége. A nagy szent tiszteletére az évforduló alkalmával az aradi minorita-templomban és a szentről elnevezett barátok radnai Mária-templomában tartandó ünnepi misék sorrendje a következő:

Az aradi minorita-templomban: szombaton délután 6 órakor Szebig Frigyes glogováci esperes prédikál. Utána rozsafüzéres litánia, szentségkiáltással. Vasárnap este 6 órakor Mayer János új-aradi plébános mond prédikációt. Ugyan éjjel tartó ájtatosságok, szentségkiáltással. A zenekaros éjféli misét Fiska Ignác aradi hitoktató celebrálja. A zenekart dr. Valter Kornélius zongorán vezényli. Hétfőn este 6 órakor ismét Mayer János új-aradi plébános tart prédikációt.

Assisi Szent Ferenc halálának évfordulóját alkalmából Pacha Ágoston tettevárú püspök vasárnap délután Padmára érkezik, ahol az ünnepélyes processzió élén a templomba vonul és áldást oszt. Ezután a Kálvária-hágven teleplezik Assisi Szent Ferenc szobrát, amely alkalommal magyar, német és bolgár nyelvű ünnepi beszédeket mondanak. Este hét órakor ünnepélyes körmenet, utána este kilenc órakor toronyzongora lesz. Hétfőn reggel püspöki nagymise, utána Pacha püspök német nyelvű prédikációt tart. Kedden délelőtt bérálás lesz Radnán.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése szerint némi hősülédés és helyenként még esők várhatók, később javulás.

— A király állapota. Bucuresstől jelenti a Rador: Több külföldi lap fantasztikus híreket közöl arról, hogy Ferdinánd király egészségi állapotára való tekintettel, a lemondás gondolatával foglalkozik. Ezeknek az abszurd híreknek, amelyek eredete érdekelt forrásban keresendő, megcáfolása teljesen felesleges. Különben is a király néhány nap múlva rövid dunai kirándulásra indul.

— Új revízió alá kerül a vasúti tarifa. Bucuresstől jelentik: A CFR. kerekedelmi osztálya megkezdte az új vasúti személy- és árutarifá revízióját. A munkálatok október 15-ig befejeződnek és az új tarifák november elsején lépnek életbe.

— Lefokozták a lázadó spanyol tiszteket. Madridból táviratozzák: A madridi hadbíróság a legutóbbi felkelési mozgalomban való részvétel miatt négy ezredet, három alezredet, tizenkét őrnagyot, tizenkilenc századost és öt hadnagyot lefokozásra ítél.

— Legnagyobb választék angol férfiszövetekben I. Schutz-nál.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad, Str. Barltin 39. (Rákóczy-u.) Telefon 513.

— A Központi Elit-Bárban október 1-től elegáns új műsor. Kezdeté 11 órakor.

— Nemzetközi szállodakongresszus Budapesten. Budapestről táv-íratozzák: A szállodatulajdonosok nemzetközi egyesületének 51. dík közgyűlése holnap ér véget, amelyen harmincegy nemzet képviseltette magát. A tanácskozások befejezése után ma a megüresedett felügyelő bizottsági tagságokat töltötték be, a melynek Magyarország részéről Glück Frigyes kormányfőtanácsos lett a tagja. Ezenkívül öt német, egy olasz, egy svéd, két svájci, egy dán, egy norvég és egy angol kiküldött került most be a felügyelő-bizottságba. A külföldi vendégek megtekintették Budapest nevezetességeit, majd a Vigadóban este diszebedre gyűltek össze. Közel hatszázan vettek részt a diszebeden, amely a Vigadó nagyertermében volt, amelyen Budapest minden előkelő étterme egy-egy asztalt terített fel a legnagyobb módon. Az étteremtulajdonosok valóságban versenyre keltek egymással, hogy melyiknek az asztala lesz szebb. Éppsz diszszázadra való napszerű frakkokba öltözött pincérszereg vonult fel, akiket nemzeti színű szalagos pálcákkal felszerelt főpincérek dirigáltak és mesébe illő precizitással végeztek el Budapest válogatott pincérei szolgálatait. Az étlap a szakácsművészet remeke volt: Jávaleves Dubarry aszszony módjára, Balatoni fogas remeke skót módon. Jérceduzma Pannónia módon. Sült őzgergely Cumberland mártással. Jegercedett tejszínhab Erzsébet-kilátótorony formában. Meleg sajtosütemény. Gyümölcs. Kávé. Az egyes ételek előtt és között a következő italokat szolgálták fel: Udvari sör. 1922-iki szomorósi néhai Károly király pincérből. 1916-iki somlár Fehér. Grand vin de Villány. Vörös. Pezsgők: Speciel és Cuvée Reservée. 1915-iki öt puttonyos tokaji aszu. Dreher cabinet brandy és focking. A fél nyolctól fél tíz óráig tartott ebéd után a pincérek percek alatt szedték szét az asztalok hatalmas tömegét és a pompás hangulatban levő közönség táncra perdült. A bálnak is beillő mulatság a hajnali órákig tartott.

— Elitelt uccai támadó. Clujról jelentik: Stan Péter nagyenyedi lakos ez év áprilisában az uccán megtámadta s véresre verte Trimbita János kereskedőt és feleségét. A nagyenyedi járásbíró az orvosok lajalelet dacára, amely 15 napon túl gyógyuló sérüléseket állapított meg, miután mentő tanúk jelentkeztek, felmentő ítéletet hozott. A gyulafehérvári törvényszék azonban megváltoztatta az ítéletet és Stant 8 napi elzárásra, valamint 300 lej pénzbüntetésre ítélte, amelyet ma a kolozsvári tábla helyben hagyott.

— Gencsnyé tánciskoláját október 2-án kezdi meg a Központi tánctermében. Vendégórák csütörtök és vasárnap.

Butorvásárlók figyelmébe!

Felhívom az igen tisztelt butorvásárlók figyelmét mielőtt bevásárlást eszközölnének, keressék fel

BRUCKNER LIPÓT Arad,

Str. Ghiba Birta 16. szám alatti butorgyárat és raktárat, hol mindenem saját készítményű butorokat a legjobb kivitelben, legjutányosabban és kedvező feltételek mellett vásárolhat.

A J. F. R. összes vonalán 45% ázártási kedvezmény! 16763

Egyed-ill. cégtulajdonos: VAINA ADOLF.

Arad volt polgármesterének esküje

Robu János dr. ma letette az ügyvédi esküt.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután, pontosan tizenkét órakor tette le az aradi törvényszék teljes ülés előtt az ügyvédi esküt Robu János dr., Arad volt polgármestere. A nevezetes aktus szokatlanul ünnepélyes formák között folyt le és igen érdekes látványt nyújtott a nagy tanácssterem pad-soraiban ülő fekete taláros törvényszéki bírói és az ügyészi kar komoly méltósága. Az ügyvédi esküt Barbra Sever dr. törvényszéki főelnök vette ki az újonnan

ügyvéddé avatott Robu János dr.-ról, aki hétesztendő éves értékes közéleti tevékenykedése után ismét Justicia asszony szolgálatába tért vissza. Az pedig, hogy milyen szimpatikus tényezője volt Robu János dr. a közügyeknek, illusztrálja az a körülmény, hogy az ünnepélyes eskütételnél az új ügyvéd számos kollegáin kívül Arad polgársága közül is igen sokan vettek részt. Robu János dr. vejevel: Cotioiu Romulus dr.-ral közösen nyit ügyvédi irodát Aradon.

Magyar primadonna kálváriás szerelme

Ékszeraitól és ingóságaitól megfosztotta a vőlegénye, a színészegyesület pedig kitiltotta a magyar színpadokról.

(Budapest, október 1.) Koronkay Rózsi primadonna, aki tavasszal Baján Asszonyi László szintársulatánál járszott, megismerkedett egy állandóan jól öltözködő fiatalemberrel, aki előkelő földbirtokosnak mondotta magát. Gyakran együtt jártak, a fiatalember megkérte a primadonna kezét és amikor a primadonna a mostani szezon kezdetekor Veszprémbe szerződött, utána ment, hogy megbeszélje vele házasságkötésük időpontját. Koronkay Rózsinak tetszett a dúsgazdag fiatalember, aki legutóbb Budapestre utazott, hogy beszeresse a házassági okmányokat. Amikor visszatért Veszprémbe, közölte a primadonnával, hogy minden rendben van és kéri őt, hogy többé már ne lépjen színpadra, mert ő nem engedi meg feleségének, hogy színésznő maradjon.

Koronkay Rózsi nem szívesen vált meg a színpadtól, különösen amikor a veszprémi színház igazgatója ragaszkodott a színésznő

szerződéséhez. — A primadonna azonban nem törődött az igazgató ellenvételeivel, hanem szerződéshez követte el, eltávozott vőlegényével Budapestre.

A primadonna ruháit, ingóságait és nagyon értékes ékszereit vőlegénye föladta a vasuton és megnyugtatta menyasszonyát, hogy az ingóságoknak jó helyük lesz birtokán, Budapestre utaztak és az Astoria-szállóban szálltak meg. Huszonnégy órával később a vőlegény nyomtalanul eltűnt egy sor hátrahagyása nélkül, úgy, hogy a primadonna most, nyolc nappal vőlegénye eltűnése után, sem kapott semmi hírt róla.

Az Országos Színészegyesület ös tanácsa most Koronkay Rózsi szerződéshez kért örökre kitiltotta az összes magyar színpadokról. A cserbenhagyott művész pedig, aki nem léphet többé magyar színpadra, minden értékétől megfosztva azon gondolkodik, hogy megtegye-e a följelentést vőlegénye ellen, vagy pedig várjon rá, hátha visszatér.

Aradi szállítók több milliós kára

A bécsi vásárcsarnokban waggonszámra kobozták el a megromlott huskészeteket.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt napokban már írtunk arról a hatalmas anyagi veszteségről, amely az aradi állomás késedelmes tranzitálása következtében több aradi és temesvári exportőrre ért. Az exportőrök ugyanis hetek óta több vagon élő állatot és húst szállítottak fel a keddi bécsi vásárra. A bevagonirozást rendszerint vasárnap délután végezték, hogy a szállítmány még a koradélutáni tehervonathoz csatolva, feltétlenül világosban érjen át Löksházára, ahol ugyanis a magyar hatóságok egészségügyi vizsgálat alá veszik a szállítmányt. Ezen ezért nagy meglepetés érte az elmúlt hétfőn az exportőröket, amikor arról értesültek, hogy a magyar hatóságok, mint-hogy a teherszerelvény csak hét órakor indul el Aradról és így a szállítmány csak a késő esti órákban érkezett meg Löksházára, azzal az indoklással, hogy az egészségügyi vizsgálatot a sötétben nem ejhették meg, az egész szállítmányt visszaküldték Romániába.

Az aradi állomásnak az a ké-

sedelmeskedése rendkívül nagy kárt okozott az exportőröknek, amelynek nagyságát csak most lehet igazán megállapítani. Ugyan is ma reggel érkeztek vissza Bécsből azok az exportőrök, akik a szállítmányt kísérték. Az exportőrök elmondották, hogy az első rendkívül érzékeny veszteség akkor érte őket, amikor az egy-napi késedelemmel megérkezett szállítmányból a vásárcsarnokban több vagon húst koboztak el, mivel az osztrák hatóságok véleménye szerint az áru már teljesen romlott állapotban érkezett meg Bécsbe. Így többek között Taran Traila temesvári exportőrrel is két vagon húst kobozták el, amelynek értéke megközelíti az egymillió lejt. De azoknak a „szerecseneknek” is, akiknek husa nem romlott el utközben, igen nagy kárt jelentett az egy-napi késés, mert a keddi piac elmúltán, lényegesen leszállított áron tudtak csak eladni a sok viszontagságon keresztülment huskészetükön. A károsult exportőrök most kártérítési pört indítanak a CFR ellen.

— A. Gagniere & Co. Ltd. London világhírű férfiszövetek I. Schutz-nál kaphatók.

— Isk. író. és rajzszerek Kerpelnél. — Müttermüller zenetanárnál tanítás október elsején kezdődött.

OKTÓBER

1

újságelfizetési évnegyed kezdete. Ujtsa meg előfizetését, hogy lapküldése fennakadást ne szenvedjen.

— Barna Istvánné Stern Magda tánciskoláját folyó hó közepén Str. Unirei (Fábián Gábor-u.) 9. szám (az Ortutay-palotával szemben) nyitja meg. Külön baba-, gyermek-, diák és felnőtt-kolónok, valamint magánórák megbeszélés szerint. Beiratkozások folyó hó 5-től d. e. 11—1 és délután 3—7-ig ugyanott. Tanítja az összes modern táncokat, mint charleston, Walls-step, fox, stb.

Legjobb kreppapirok Kerpelnél.

Vérengző kofa.

Izgalmas jelenet az aradi piacon.

(Saját tudósítónktól.) Véres jelenet játszódott le ma délután Aradon a Piața Catedrală (Thököly-téri) piacon. Egy Grece Anna nevű aradi élelmiszerárú asszony félkilós vas-sulllyal úgy fejbevágta Halász Ferenc inasgyermekét, hogy az vértől borítva esett össze. A fiút a közeli orvoshoz vitték, aki bekötözte sebeit. A közelben posztoló rendőr a vérengző asszonyt a rendőrségre kísérte, ahol azt vallotta, hogy a fiu almát akart tőle lopni és ezen ő annyira felingerült, hogy hozzá hajította a fél kilós sulyt. A fiu, vallomása szerint, nem akart lopni, hanem alkudott az almára és ezért lett dühös a kofaasszony. Grece Anna ellen súlyos testisértés miatt indult meg az eljárás.

MOZI.

xx „Lángoló ifjúság” ma, szombaton utoljára az aradi Apollóban. Harry Liedtke legújabb kalandorfilmjét ma, szombaton utoljára vetíti az aradi Apolló. A „Lángoló ifjúság” a gyors pergésű izgalmas filmalkotások közé tartozik, amelyeknek minden egyes jelenete lenyűgözően hat. A kitűnő film női főszereplője: Eszterházy Ágnes grófnő, kinek közvetlen exteriőrje pompás hatást kelt. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Száz vad lőerővel” sikere az aradi Urániában. Nagy sikerrel mutatta be az aradi Uránia a „100 vad lőerővel” című izgalmas cowboy-dramát. A darab nagyon szenzációs. Az ötletes rendezői kezek számtalan trükk-alkalmatosságot teremtettek, amelyeknek mindegyike erősen lefűti a közönség figyelmét. A darab főszereplője Tom Mix, de a többi szereplők is a legjobb akrobata színészekből kerül ki és teljesítményük teljesen újszerű és meglepő látványosságot nyújt. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Erdészleány” világhírű operett filmet vasárnapról az aradi Apollóban. — Főszereplők: Harry Liedtke és Lia Mara.

LEGUJABB.

Dr. Sipőcz Jenő lett Budapest polgármestere.

Budapestről táviratozzák: A mai pótválasztáson harminc szavazattöbbséggel dr. Sipőcz Jenőt választották meg dr. Bárczy Istvánnal szemben Budapest polgármesterének. Összesen 302 szavazatot adtak le, amelyekből Sipőcz 166, Bárczy 136 szavazatot kapott.

KÖZGAZDASÁG.

A németek örülnek a nemzetközi vaskartelinek

Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblatt a nemzetközi vaskartell megkötésével hosszasan foglalkozik és azt írja, hogy a paktum valamennyi ország számára nagy előnyöket jelent és igen nagy kihívással lesz az egész európai piac élénkítésére ez a kezdeményező lépés. Loucheur nyilatkozatát is közli, amely szerint a paktumot a francia kormány hallgatóságos jóváhagyásával kötötték meg. Brouquiers belga szenátor kijelentette, hogy az egyezmény a locarnói szerződést aláíró államok között még erősebb gazdasági szolidaritásra és együttműködésre fog vezetni. A Vorwärts abban a tényben, hogy az egyesülést kizárólag a kapitálisták hajtották végre, a vasmopolitumot veszélyesnek tartja a munkásságra.

Zürichben 2.65, Párisban 18.09 a lej.

Helyi valutaárak. Október

(1.) Pénz: Márka 45.50, dollár 195, angol font 920, francia frank 5.50, lira 7.20, cseh korona 5.50, magyar korona 370, dinár 3.20, schilling 27. svájci frank 36. Árú: Márka 46.50, dollár 197, angol font 940, francia frank 5.70, lira 7.50, cseh korona 5.70, magyar korona 360, dinár 3.40, schilling 27.50, svájci frank 37. Kifizetések: Berlin 46.90, Amsterdam 79, New York 196, London 956, Páris 5.56, Milánó 7.50, Prága 5.83, Budapest 360, Zágráb 3.48, Bécs 27.75, Zürich 38.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október 1.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.25, New York 517.50, London 2510.25, Páris 14.65, Milánó 19.40, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.65, Varso 58, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárás. (Október 1.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.25, New York 517.50, London 2510, Páris 14.65, Milánó 19.45, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.65, Varso 58, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Október 1.) Kifizetések: Páris 5.60, Berlin 46.60, London 956, New York 196, Milánó 7.42, Zürich 38, Bécs 27.70, Prága 5.60, Budapest 27.60. Valuták: Napoleon 800, márka 45, leva 1.40, török lira 1.08, angol font 960, francia frank 6, svájci frank 39, lira 7.50, drachma 2.40, dinár 3.40, dollár 202, lengyel zloty 21, schilling 28, magyar korona 28, cseh korona 5.90.

Kedvezőtlen az olasz bortermés. A Rómában megjelent előzetes hivatalos becslés szerint Olaszországban az idén 38 millió hektoliter bor termett. A múlt évben hétmillió hektoliterrel nagyobb volt az olasz bortermés.

Piaci árak. A mai lieti piac árai a következők voltak: burgonya 5 lej, hagyma 4-5 lej, telénturó 20 lej, juharó 56 lej, alma 8-12 lej, körte 10-16 lej, szilva 10 lej, dió 20-24 lej, szőlő 18-22 lej, barack 18-20 lej kilogrammonként, bab 10 lej, tej 40-50 lej, tej 8 lej literje, fejes káposzta 3-6 lej, kelkáposzta 1-3 lej, kalarabé 1 lej darabja, zöldség 3-4 lej csomója. A baromfipiac árai: sovány liba 160-250 lej, sovány kacs 120-140 lej, tyúk 90-

140 lej, csirke 50-110 lej párja, kővér liba 220-300 lej, kővér kacs 100-150 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 750-760 lej, árpa 500-520 lej, kukorica 400-420, régi kukorica 500-520, zab 420-430 lej. Az állatvásár árai: marha 19-24 lej, borjú 36-38 lej, disznó 30-33 lej kilogrammonként élő súlyban.

Csökken az ezüst ára. Budapestről jelentik: A szinezüst grammja még két hét előtt 1420 koronába került, a mai ár 1320 korona. A nagy arányú csökkenést részben a külföldi ezüstpiacok lanyhaságával, részint azzal magyarázzák, hogy a hivatalos érembeváltások miatt az állam most egyáltalában nem vásárolja az ezüstöt. Az arany grammjának az ára a világarbitás alapján 47.800-47.700 korona.

Kiraboltak

egy aradi gyári tisztviselőt

Az aradi ócskapiac vezetett a tettes nyomára.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt Kolozsvári János aradi Astragyári hivatalnok ujjmunkalakai házában. A hivatalnok családjával Aradon tartózkodott, közben a tettesek az előszoba ablakán keresztül jutottak be a lakásba. Ott feltörték az összes szekrényeket és nagymennyiségű értékes férfi és női ruhaneműt pakoltak össze. Érdekes, hogy a lakók észrevették a betörők által okozott lármát és éppen akkor siettek Kolozsvári lakásához, amikor a betörők az összezsomagolt lopott holmikkal, kinohantak az udvarról.

Rövid idő múlva megérkezett Kolozsvári, aki megdöbbenve értesült a betörésről. Azonnal jelentést tett a csendőrségnek és ő maga is kutatott, hogy a nagyértékű ruhaneműt visszaszerezze. A károsult kutatása eredménnyel járt, mert a pentán ócskapiacra két asszonytól megtalálta az ellopott holmik egy részét.

Az aradi rendőrségnek jelentést tett kutatásának eredményéről és a rendőrség kihallgatta a két asszonyt. Az asszonyok elmondották, hogy a ruhaneműket egy ujaradi sörgyári munkástól kapták bizományba eladás céljából. A rendőrség felhívására az ujaradi csendőrség letartóztatta a sörgyári munkást, aki beismerte,

hogy a betörést egy barátjával követte el. A lopott holmik egy részét már eladták és a pénzen megosztózkodtak. A nyomozás tovább folyik a betörő bűntársának kézrekerítésére.

SPORT.

O A vasárnapi mérkőzések birói. A vasárnapi mérkőzések vezetésére a bíróbizottság a következő bírókat küldte ki: Gloria-CFR-pálya: Délelőtt 9 órakor: AMTE ifj. — Unirea ifj. (II. bajnoki.) Bíró: Sinkay. Délután 3 órakor: AMTE—NAC-Törekvés comb. Bíró: Crisnic; határbírók: Fock és Balajthy. Délután 5 órakor: CAMP—Gloria CFR. Bíró: Burdán; határbírók: Hammermann és Harangozó. Tricolor pálya: Délelőtt 9 órakor: Tricolor ifj. — Frontiera ifj. (II. bajnoki.) Bíró: Kubick. Délelőtt 11 órakor: Tricolor—Frontiera (II. oszt. bajnoki.) Bíró: Pálkás. Délután 2 és fél órakor: Wacker II.—ATE II. (barátságos.) Bíró: Traiconi. Délután 4 és fél órakor: Wacker—Unirea (II. oszt. bajnoki.) Bíró: Juhász. Olympia pálya. Délután 2 és fél órakor: Olympia ifj. — Gloria CFR. ifj. (II. bajnoki.) Bíró: Harangozó. Vointa—Victoria pálya. Délután 2 órakor: Vointa Victoria ifj. — ATE ifj. (II. bajnoki.) Bíró: Hammermann. Délután 4 órakor: Vointa Victoria comb. — Hakoah comb. Bíró: Horváth Lajos. Banatul pálya. Délután 3 és fél órakor: Banatul—Vointa—Victoria (II. oszt. bajnoki.) Bíró: Csenka. Pancota. Délután 3 órakor: Spárta—Imelegerea (II. oszt. bajnoki.) Bíró: Kalmár.

O A román válogatott összeállítása. Morariu Teofil dr., az orsz. szöv. kapitány csütörtökön délután Timisoarán triált tartott a jugoszláv válogatott ellen szereplő román csapat összeállításának érdekében. A nivótlan triálmeccs után Morariu dr. a következőképpen állította össze a csapatot: Zombori—Bertha, Hoksáry—Teszler, Vogl, Steiner I. —Tánzer, Guga, Wetzler, Semler, Matek. A csapat ma indult el a mérkőzésre amelynek bírójá vagy a prágai Stepanovszky, vagy Iváncsics Mihály (Budapest) lesz.

O Az AMTE vasárnapi jubileuma a szezon szenzációja lesz. A népszerű egyesület fennállásának tizenöt éves évfordulóját igazán értékes ünnepé kívánja avatni az ötletes rendezőség. Az attrakciók egész sorozatát hozta össze. Lesz hazánmeccs a TMTE bevonásával, nagyszabású football-mérkőzés a NAC-Törekvés és az AMTE csapatai között, valamint szíveti mulatság, különféle tréfák, „Velencei éj” a Maroson, kabaré-előadás a Munkás-Oththonban, szerepelnek a jubileumi programon.

O Budapest—Pozsony 3:1 (2:0). Budapestről jelentik: A budapesti és pozsonyi futbalcsapatok találkozója a budapesti csapat revánsot vett a legutóbbi vereségért és 3:1 (2:0) arányú győzelmet aratott. Budapest csapatából, amely ezúttal csak amatőrökből állt, Schönfeld kapus és Müller középfedezet váltak ki. Az első félidőben a magyarok voltak főként. Mindárt az első percben tizenegyest ítélték a magyarok javára, amelyet félrelőttek. A negyedik percben Koffler szerezte

meg a vezető gólt, a negyvenedik percben pedig Müller mesteri lövéssel újabb gólt szerzett a budapesti csapatnak. A szünet után egy ideig a pozsonyiak támadtak és közben tizenegyesből egyetlen gólt rúgtak. A mérkőzést Plank bécsi bíró vezette.

O A Hellas ház tenniszversenye ma folytatódott. Eredmények: Walderné—dr. Czetelné 6:3, 6:2. Nast Lucia—Hollanderné 6:3, 6:2. Walderné—Hollanderné 6:1, 6:1. Farkas—Wechsler 5:3, 5:7. Befejezetlen, holnap újra játszik. A hölgyverseny pontozásának eddigi állásában Walderné nyert 4 ponttal és ő is lesz a hölgyverseny győztese.

Rádó-műsor.

Szombat, október 2. Bécs—Graz, 19.45. Nedbal „Lengyelvér” című operettjének előadása. Befejezés után jazz-band. — Milano, 21.12, 23. Bellini „Puritánok” című operájának előadása az Operaházból. — 23. 23.30. Jazz-band. — Zágráb, 20.30. Orosz estély orosz énekművészek közreműködésével. — Breslau, 16.30. Zenekari hangverseny. — 20.15. Széchenyi estély zenekarral. Utána Suppé „Szép Galathea” egy felvonásos komikus-mitológiai operájának előadása. — 22.30, 24. Tánccene. — Róma, 17.30. Jazz-band. — 21.25. Ének és zenekari hangverseny. Befejezésül könnyű zene. — Budapest, 9.30, 12.15. Hírek és közgazdaság. — 16. A szociális missziótársulat előadása. — 17.15. Az Operaház kamarazenekarának hangversenye Komor Vilmos vezényletével. — 18.30. Előadás a Biedermeier-ről. — 19. Bangha Béla páter prédikál a belvárosi templomban. — 20. Hangverseny Teleky Sándor (dalok) és Kubányi György (szavaltatok és dalok) közreműködésével. A számokat zongorán, gitárral és cigányzenével kísérik. — 21.45. A Mellek-Zsamboky vónósnyes hangversenye Gy. Aczél Márta énekművész közreműködésével.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JOZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

Künstler-Vizumiroda

Arad, Bel. Reg. Maria 22. Dóla számlával szemben. Telefon 86.

Spezialit. iroda, mely utlevélvizumozással és érembizások ellátásával foglalkozik.

ELEKTROTECHNIK

MASCHINENBAU

BAUGEWERBE.

Theoretische Ausbildung zum techn. Zeichner, Werkmeister, Betriebsleiter, Baumeister usw. Absolventen-Zeugnis, ohne Störung der Erwerbstätigkeit, durch eingehenden, briefl. Fernunterricht. Eintritt jederzeit. Prosp. durch die Direktion der

TECHNISCHE LEHRANSTALT

Wien, VI., Laingraben 17. (Dreijährige Tagesschule, Lehrwerkstätten, Schülerheim, Abendkurse). 1651

Nagyobb

kifutó fiu

nappalra

jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Elegánsan, jól olcsón a Központi étteremben étkezhet! Abonama házon kívül is egy óra:

Reggeli, ebéd, vacsora	2400 L.	A Kisközpontban
Ebéd, vacsora	2000 L.	20 % -al olcsóbb árak!
Ebéd	1200 L.	

APRÓ HIRDETÉSEK.

Árnyékoló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjak szerint számítjuk. — Minden szövegértésként: Ára hétköznap 4 lej — napi, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiadott szövegek aláhúzásai költi jelölt. — Hirdetéseket d. u. 6 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. *** Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. ***

Alkalmazás.

GYERMEK mellé jobb leányt keresek nappalra. Cím Győrffy „Mures” irodájában. 15258

MINDENES szakácsné felvétetik. Minerva gyógyszerár főfő. 10383

KIFUTÓ LEÁNY azonnal felvétetik Arad, Str. Consistoriului 12. I. em. feljárt hátul az udvarban. 600

PERFEKTÜL főző jobb nő kerestetik be járónőnek csak főzéshez Bohus palota III. kapu, III. 14. 5993

KIFUTÓ FIU nappalra jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Vétel és eladás.

VIZVEZETÉKI fürdőkád, új gáziparhert használt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5948

RÓZSASZINÜ, új selyem ágygarnitúra, uriszoba, ebédlő, szalon berendezések, könyvszekrény, ebédlő kredenc, szőnyegek, férfi és női kabátok, sötét-kék férfi öltöny, cimbalom, antik álló tükrök, bőr fotelok, asztalok, székek, asztalneműk, függönyök, szelenterítők, plüsch asztalterítők, álló villanylámpák, réz karnis, hosszú zongora, hegedű, cselló, garderober szekrény, sodróny ágy, fonott nyugágy, férfi és női lápcsővek, vitrin, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

HALÓSZOBABUTOR sürgősen eladó. Cím Velence kávéház, állomással szemben az udvarban. 5979

EBÉDLŐDIVÁNY, hat darab börszék eladó Arad, Str. Filipescu 5. 5980

TRANSPORT hordók béke minőségűek eladók. Hehs, Arad, Str. Eminescu 21. 5974

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közzsúgsági cikkeket, férfi ruhane-műt, egyes butordarabokat stb. bizománya veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

BIZOMÁNYBA veszünk mindennemű berendezési tárgyakat, azok gyors eladásáról gondoskodunk, az árak megjelölésével láthatók lesznek kirakatainkban Salon Artistique, Fischer, Eliz-palota. Ugyanott sürgősen keresünk ezüst evőeszközt, Nagy álló tükröt eladó. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Aki olcsón akar vásárolni

gyeri és női szövetek, harisnyát, kesztyűt, zsebkendőt és minden a szakmába vágó cikket, úgy az keresse fel

RIPPNER és BENKŐ

divatáruházát

Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) ahol meggyőződhet arról, hogy az egyetlen olcsó bevásárlási forrás paplanok nagy választékban

Üzletek.

BIZTOS egzisztenciát nyújtó fűszerüzlet italméréssel, traktálással betegség miatt sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5949

BEVEZETETT üzlethez társ kerestetik 250.000 lejtel. Levelek „Biztos jövő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5958

BETEGSÉG miatt jóforgalmu vendéglő eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5982

UCCAI száraz helyiség raktár, vagy műhelynek, üzletnek, kiadó azonnalra. Padlás van hozzá. Flórián és Kálmán-ucca sarokházban. 10383

Ingatlan.

UJMICALACAN egy új magánház 80.000 lejért sürgősen ELADÓ, azonnal elfoglalható. Hord-Central portája Arad. 5986

Oktatás.

GYORS és GÉPIRÁS, kettős könyvvitel, számtan. Három havi tanfolyam Engelen Arad, Str. Brancovici 2. 10383

Különbéle.

BÉRBEADÓ pianinó. Megtekinthető 1-4-ig Arad, Str. Consistoriului 4. (Batt hyány-ucca.) 5978

Két szobás

új magánház, a onkorgár közelében 320.000 lejért eladó. Megbízott Győrffy „MURES” irodája

Beszerzés előtt keresse fel
Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelyét
Arad, Strada Moise Nicoara (volt Petőfi-ucca) 17. sz.
Szőnyegei eredeti perzsa minták után készülnek, valódi keleti jelleggel, elsőrendű minőségben. Rajzolt minták, angol felvetőfonalakkal és egyéb anyagok házi szövéséhez. Főleg perzsa szőnyegeket szakszerű javítása.

Nagy famegtakarítás szabá-dalma-zott „ZSIGUCZI” féle kályháknaál!
Számos elismerő levél bizonyítja a jószágát és 50 százalékos tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetők a készítő lakatos, varrógép- és kerékpárüzletében Arad, R. u. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27.

Forgalmas utvonalon
cca 200.000 lejtel jövedelmező

emeletes üzletház

átvehető üzlethelyiséggel, kedvező fizetési feltételekkel, olcsó árban sürgősen eladó
Megbízott: Győrffy „Mures” irodája Arad, Str. Unirei (Fábián G.-ucca)

Beton-formák,

csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, cementtörcseropek, üreges betontömbök, beton és salaktéglák stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — I-a cementfestékek és az összes szükséges kéleket cementárugyarak berendezésére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA”

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T.
Brasov, Kls-ucca 12. Telefon 5-78.
Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg szívesen felszerelt raktárunkat. — Prospektusok és árajánlatok díjmentesen!

Muzsai József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapjú	Lej 1950—
Férfi öltöny divat színekben	„ 2650—
Sötét kék és fekete öltöny	„ 2850—
Őszi felöltő	„ 1950—
Uister double	„ 2850—
Uister angol	„ 3450—
Fregoli raglán	„ 2200—
Gummi kabát	„ 960—
Börkabátok minden színben	„ 4600—

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

Fűszerüzlet

Séga legforgalmasabb uccájában, teljes berendezés és áruval együtt 40.000 lejért ELADÓ. Megbízott

Uranul iroda Arad, főpostával szemben.

Lovrini keményítőgyár

waggontételekben vesz

csöves tengerit

a legmagasabb napi áron.

Lovrinikeményítőgyár.

Uj butorhitel!

részletfizetésre.

Ebédő, háló, fa- és vasbutorok, diványok, matracok, ágyceték, Eden pamlagok, zongora, varrógép, írógép stb.

CAROL GARAI

MAGAZIN DE MOBILE.
Arad, Piața Avram Iancu 10.

Schamberger László

faipari-gyára Arad, Calea Saguna 138.

Gyárt luxus és teher carosseriákat, autó vagy tractort pótkocsikat, kocsiszekrényeket, luxus-, teher- és kézi kocsikat, kocsigyártó és asztalos kész és félkész árukat. Fa-megmunkálást olcsón végez a legjobb speciális gépeink, száraz körös keréktaipak vagon tételbe és detailba lel 13.000 ezrenként, válogatott áru 15.000 lej. Száraz tölgy és szil rönk vaggontételben 1500 lej m³ köbméter. KÖRIS RÖNKÖT, ERDEI ÁRUT VE-SZEK NAGY TÉTELBEN. 5817

Budapesten

egyik legrégibb férfi és női szabó üzlet, (divat és szűcsárura is bevezethető vevőkörrel) luxus berendezéssel és árukészlettel, esetleg azonnal is eladó.

Megkeresések „Előnyös vétel” jellegre Rudolf Mosse Irodába. Bpest, IV., Váci-u 18.

Piano

fekete, keresztthuros, elsőrendű gyártmány, eladó.

Arad, Piața Sft. Sava (Kelemen-t.) 8. sz. ajtó 7. Szerb palota. 16151

Volt Sárló-u. 45. szám

szatósüzletnek is átalakítható sarok magánház, átvehető 3 szobás lakással, színnel, sertés-állal, udvar és kerttel, olcsó áron eladó. Bővebbet

Uranul iroda Arad, főpostával szemben.

Ne kötya-vetyélje

el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetéseik között kínálja eladásra

Telefon: 151.